

1982. OKTÓBER **kisdobos**

POLGÁR ISTVÁN Mint a fák

Hintálva a környék
minden madarát,
kemény derekukkal
állanak a fák.

Fák? Ez valamennyi
elszánt partizán —
harcban edzett, hős had
a hegy oldalán,
valamennyi őrszem,
próbált katona,
a vezér Kilátó
büszke csapata,
együtt ez a sok fa,
egyetlen sereg,
madárfészket, gombát,
bokrot védenek,
mint mi védünk téged,
lüktető világ.

Áll a hegy, és állnak
a hegyen a fák.

T.E! S.E!

Nemrég Pécsre igyekeztem. Fiatal gépkocsivezetőnk régen járt ott. Természetes mozdulattal kapcsolta be az URH készüléket, és beleszólt:

— Budapestről vagyok, a Damjanich utcát keresem, most haladok el a benzinkút előtt, kérlek barátom, segíts, mert nem ismerem a járást!

A válasz azonnal megérkezett:

— Köszöntlek városunkban! Sajnálhatod, hogy ritkán jársz nálunk! Figyelj, a hatodik villanyrendőrnél! Haladj a nyomomban!

Valóban — a kocsi elénkvágott és mutatta az utat. Búcsúzóul köszönt egymásnak a két vezető, halkan tülköltek és mosolyogva intettek. Ez az állítólag természetes eset azóta sem megy ki a fejemből!

Eszembe juttat egy mondatot. „Találjátok meg, hol és miben van rátok szükség!" Ugye ismerős ez a mondat — hiszen Nektek írták, kedves úttörők és kisdobosok, s a levél küldője a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa volt.

Összekapcsolódik a kép: a gépkocsivezető, aki nem ismeri a várost és segítséget kér. És a másik, aki készségesen, erőt, időt és benzint nem kímélve, előttünk haladva mutatja az utat.

Jelkép is lehetne. Hiszen sok mindent meg kell tanulnia, találnia az embernek élete során. Csak a saját erejére, eszére, ismereteire nem támaszkodhat. Sokat tudhat, de mindent nem. Ahhoz sok ember kell, soknak az ismerete, tapasztalata.

Ha valamit nem tudunk, nyilván segítséget kérünk. Te hogyan csinálod? Magyarázd meg. S aki jobban tud valamit, az megosztja a többivel ismeretét. Ugyanebben a levélben van ilyen mondat: „Terveitek megvalósításához keressetek társakat! A felnőttek: a pedagógusok, a szüleitek, a KISZ-tag fiatalok és a szocialista brigádtagok szívesen segítenek."

Arra gondolok, mi lenne, ha minden gyerek, kisdobos és úttörő is felcsapna segítőnek? Ha a megilletődött kis elsősöket reggel nemcsak a kapuban várnátok, hanem a tízpercekben is segítenétek nekik, hogy te még nem ismered az iskolát, a napközit, te még nem tudod, hogy a csap vizét, ha kilocsolod, fel is kell törölnöd, s hogy a folyosóügyeletes szavára figyelni szokás. Figyelj ránk, nagyobbakra, akik otthonosan mozgunk az iskolában, a kisdoboséletben, az úttörők között! Mi megmondjuk és megmutatjuk, hogy tégy, s ha bármire szükséged van, hívj, fordulj hozzánk bizalommal!

Mi lenne, ha valahová, rajfaliújságra, felírnánk négy betűt: T. E. S E. — *T*anuljunk *E*gymástól, *S*egítsük *E*gymást!

NAGY LÁSZLÓ: Tengeritörők

Izzik a sárga
tengeri-tábla
tűzpiros hajnali fényben.
Jön a szél, jár-kel,
ijesztő zajt ver
a rendek rengetegében.

Jönnek a lányok,
jól szaporáznak,
fújkálnak párafelhőket.
Szélverte parton
cimbalomhangon
sürgönydrót sürgeti őket.

Kezükben vessző —
kosárban szőlő,
kenyérrel ebédre lenne —
hintázik, fordul,
bő leve csordul,
elvérzik tömzsi kis teste.

Levelek ezre,
ezerszer ezre,
csattogat sárga seregben.
Megjön a lányhad,
nagyobb zaj támad,
egyszerre húsz tő is reccsen.

Húsz tőnek drága
aranybabája
vesszőkosárba hanyatlik.
Fönn jeges szárnyak,
vadludak szállnak,
vad riogásuk lehallik.

Papp László

Indul az őrs

Elő az őrsi zászlót,
s a hátizsákokat!
Térképet és iránytűt,
botot, kulacsokat!

Reggel vágunk a hegynek,
— a fű még harmatos —
bozótos meredeknek,
mi, tízen „párducok”.

Csúcsok csalnak, regényes,
távoli várromok,
völgyszoros, sziklabércek,
friss vizű patakok.

Tisztást keresünk délben,
szélvédett kis tanyát
és versenyezve faljuk
az elemózsiát.

Pufi pihen a fűben,
sugaraz rá a Nap,
s fotózza mindenünnen
Robi a srácokat.

Csokrot szed vadvirágból
Feri a fák között,
látcsövezi a távolt
Vili a völgy fölött.

Ernő előtt meg állvány:
művészként festeget.
Távolabb labda pattog,
rúgják a gyerekek.

Alkonyig tart a játék,
s mire az est leszáll
elcsöndesül a táj ék:
ballagunk haza már.

Jemeljanov

Csizma-kutyák

Volt nekünk egy szürke cicánk, úgy hívták, hogy Cirmos. Nagyon helyes, bátor kis cica volt. Ott ült a kályhánál a díványon, kinézegetett az utcára. Senkit se bántott. Egyszer csak kinyílott az ajtó, és belépett a szobába két bozontos, nagy vadállat. Se mancsuk, se farkuk, de Cirmos mégis rögtön tudta, hogy ezek kutyák!

Kutyaszőrű, kutyaszagú vadállatok.

Cirmos háta ívbe görbült. Szőre égnek meredt. Még farkincáján is felborzolta a szőrt. Felpúposította a hátát, fújt, háromszorosra növesztette magát. Most aztán ő is félelmetes!

A bozontos vadállatok nem ijedtek meg, hanem szép lassan, tip-top, kip-kop, a dívány felé lépegettek, egyenesen Cirmosnak tartottak.

No hiszen mi lesz ebből!

Cirmos nekivetette hátát a falnak, két lábra állt, és kis mancsaival vadul hadonászni kezdett az orra előtt: — Eredjetek innen, szörnyű vadállatok!

De a vadállatok bizony sehova se mentek.

Két hónapja élt már ezen a világon Cirmos, de ilyen szörnyűséget még nem látott.

Felugrott a díványról az asztalra, az asztalról a függönyre. A csésze meg a kanál leesett a földre. összetört a csésze, megcsörrent a kanál. Cirmos karmocskája véletlenül beleakadt a terítőbe, s mikor fel akart ugrani a függönyre, a terítő visszahúzta. Cirmos visszahuppant az asztalra. összetörte a vajtartót, kiöntötte a tejet. Csirr, csörr! Alig tudta kiszabadítani a karmocskáját, aztán felmászott a függönyön, egyenest a szekrény tetejére.

Felmászott, s csak ült. Itt talán csak nem érik el a szörnyű vadállatok.

— Ej, Cirmos! — mondtam neki. — Hát miért ijedtél meg? Hiszen ezek nem kutyák, csak az én új csizmám. Kutyaprémből csinálják. A repülőink ilyen csizmában repültek az Északi-sarkra.

— Miau! Eredj innen! — kiáltotta panaszosan a szekrényről Cirmos.

— Bizony nem megyek én innen sehova! —

feleltem. — Hazajöttem, itthon is maradok, a csizmám se megy sehová. Meg kell barátkoznod vele, Cirmos, hiszen együtt fogtok élni.

— Miau! Megszököm! — kiáltotta Cirmos.

— Dehogyis szöksz meg, sehová se szöksz te innen — mondtam, s levettem a csizmámat. Odatettem az íróasztal mellé a sarokba, aztán felvettem a házicipőmet, s leültem dolgozni.

Vagy két óra múlva Cirmos lemászott a szekrényről, óvatosan elkerülte a félelmetes helyet, és bemászott a dívány alá. Sokáig ült ott egyedül a sötétben, nagyokat prüszkölve a portól.

Éjszaka Cirmos fel-alá járt a szobában, és szándékosan kocorgott karmaival a padlón. De a csizma-kutyák tovább is csak álltak a sarokban, és hallgattak.

Reggel, mikor felébredtem, azonnal körülnéztem. Hol van Cirmos?

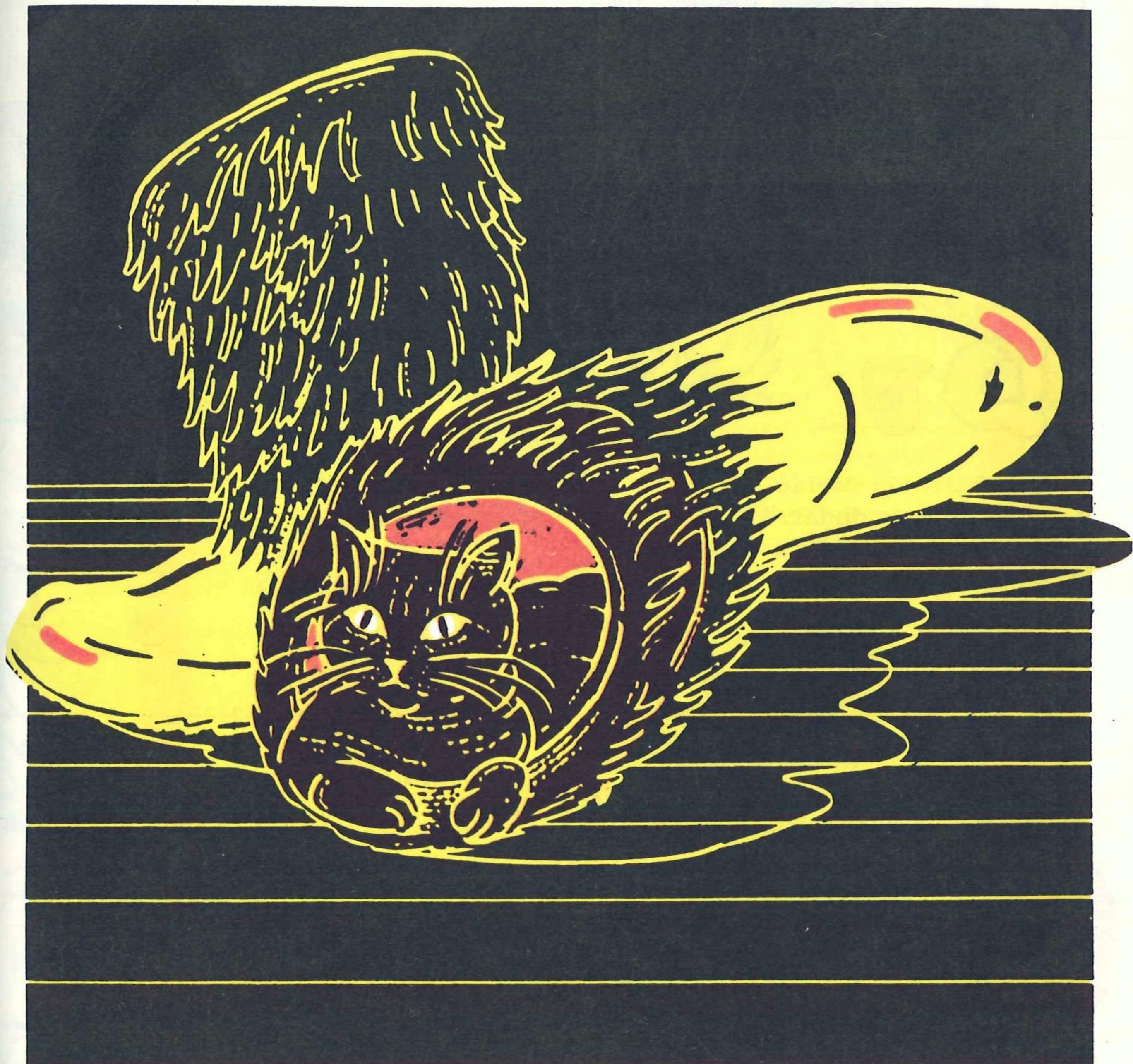
Sehol se láttam. Az egyik új csizmám féloldalra dőlve hevert a földön, s olyan kövér volt, mintha bent felejtettem volna a lábam.

— Mrrrr! — hallatszott a válasz. — Hrrrr!

A rőt színű kutyaprémből kikandikált Cirmos elégedett kis pofácskája. Kiderült, hogy az éjjel összebarátkozott a jobb csizmakutyával. Másnapra pedig összebarátkozott a ballal is.

Azóta Cirmos minden éjjel a csizmámban alszik.

Nikodémusz Elli fordítása

Árendás József rajza

Tóth Éva: TENGERTÁNC

Felvidéki András rajza

Aranyalmát adtam
Anna-napra,
hadd örüljön Anna
apja-anyja.

Árkon-bokron átugrottam,
ágas-bogas fát kerestem,
álló napig ácsorogtam,
álmos lettem, hazamentem.

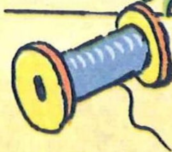
Bánatos a béka,
beteg a barátja:
buta fejjel bocskor nélkül
ment a békabálba.

Cérna Cili cukrász
akar lenni,
de dolgozni nem akar, csak
cukrot enni.

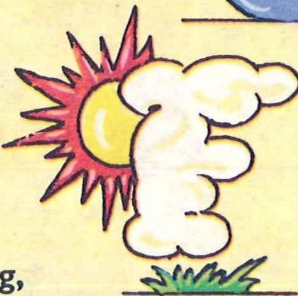
Csermely csobban, csillog csillag,
csóka, csuka csodálkoznak:
csalánosban csikó cselleng,
csacsi csuklik cserfa mellett.

Domboldalon dáridó,
dobpergés és dudaszó,
duhajkodnak, döng a dárda:
dulakodik a dalárda.

Erdőben epret szedtem,
ebédre egrest ettem,
egérnek kevés lenne,
elefántnak elég lenne.

Füves földön futkároztam,
friss folyóban fogast fogtam,
fűzfafurulyát faragtam,
fejem fölé felhőt fújtam.

Gólya tátog,
gúnár gágog,
gácsér hápog,
gerle búg,
gazda mondja:
sok a gondja,
mert a boglya
felborult.

Gyertyánfát gyalul Gyulai György,
gyertyángyökérnél lágyabb a tölgy,
gyémánt a harmat, gyepes a völgy,
gyertyavilágnál gyöngyöt fűz
egy gyönyörű hölgy.

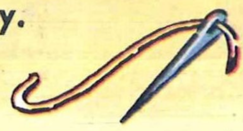

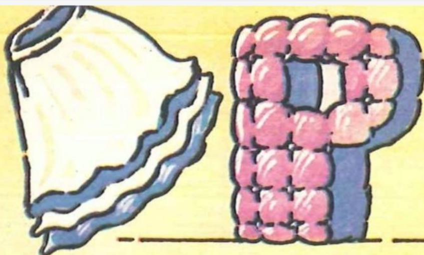

Pihe párna, patyolat,
puha pehelypaplan,
a pendelyem a padláson,
a pajtában a pajtásom.

Repülj, Ráró paripám,
rajta, ízibe,
régesrégen vár a rózsám
jegybe-gyűrűbe.

Sűrű eső mossa
a sötét sikátort,
Sári sálat köt Sándornak,
Sándor sikál sátort.

Szivárvány lennék szívesen,
szelekkel száguldanék,
visszaszállnék éjszaka,
elszunnyadnék szótalan.

Tölgyfa tutaj tetején
törpe tilinkózik,
tavi tündér tíz társával
távol hallgatózik.

Tutyimutyi Mátyás motyog magában,
szutykos pereputtya pettyes gatyában,
atyja fütyörészik, kedve ha szottyan,
bátyja batyujába töltött tyúk pottyan.

Udvaromban uborkafa,
azért ugat úgy a kutya,
unokája ugrabugrál,
úton-útfélen uzsonnál.

Üzenem anyámnak:
ünnep lesz vasárnap,
ürühússal, üveg borral
üdvözölje ünőt űző ügyes ükapámat.

Verőfényben vándorolni,
városokba vonatozni,
vendégségben vacsorázni,
tőled soha el nem válni!

Zöld mezőben zivatar,
zerge ázik-fázik,
zabla zörren, zeng az ég,
zúzmara szikrázik.

Zsákomban zsákmányom,
zsebemben a zsemle,
zsindely van a házon,
zsibvásár Debrecenbe.

Hétfő óta hull a hó,
hajnal óta havat hányok,
hóhányónak lenni pedig
hej, de nem kívánok!

Irka, papír, tinta,
írja, aki bírja:
vizet iszik, ha szomjazik,
liba, gida, birka.

— Jaj, jaj, jaj!
— Jancsi juhász, mi a baj?
— Jön a héja, juhocskáim,
felfalja a báránykáim,
jaj, jaj, jaj!

Kút körül a komondor,
kergeti a kandúrt,
kenderkötél kunkorodik,
kajla kolomp kondul.

Liliom
levele
hajladozz,
hajnali
viola
illatozz,
szél lengesse
szalagomat,
lobogtassa
hosszú hajamat!

Lyukas a saroglya,
gallyból a gereblye,
ibolyából boglya,
súlyos a csoroszlya,
süllyed a tavalyi dereglye,
mély a folyó,
gömbölyű a golyó,
sekély a csermely,
selyemcsuklyában korcsolyázik
Gergely.

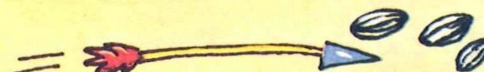

Madarat les
a macska,
megeszi, ha
megfogja,
de a madár
füttyent egyet
s elrepül,
ott marad a
mérges macska
éhesen,
egyedül.

Napraforgó napba néz,
hisz neki az nem nehéz,
nem káprázik sok szeme,
egész nap nevet vele.

Nyárfa, nyársfa, nyenyere,
nyírfa nyíllal lőtt nyest,
nyögvenyelő nyavalya,
nyolc nyúl nyomát ne keresd.

Okos
Domokos
fogorvos
otthon
óborral
fogat mos.

Öregapámtól
öt kövér ökröt örököltem,
öt ökröt megsütöttem örömömben,
öcsémmel összeölelkeztem:
nem kell már ökröket őriznem!

Írta Balogh Béni

A SZENDRŐI JUHÁSZLEGÉNY

Bódva-völgyi monda

Messzi, fent a szeles északon, Borsod legtávolabbi csücskében a kies Bódva folyó völgyében egy meredek hegycsúcson magaslott hajdanán Szendrő sokat próbált vára. Törökök, kurucok, labancok, osztrákok birtokolták. égretörő tornyait. Bizony ritka madár volt e tájon a békesség!

A vár alatt elterülő városka népe is gyakorta kivette részét a szenvedésekből, a megpróbáltatásokból.

Így volt az a törökvilágban is.

A néphit szerint, egyidőben egy igen kegyetlen török basa birtokolta a várat. Nagy kényúr volt, sok fiatal lányt követelt magának rabszolgának.

A szendrői tanács bizony nem tehetett mást, mint a kegyetlen kéréseket teljesítette. Mégpedig sorshúzással.

Élt ebben az időben Szendrő határában egy ügyes, talpraesett juhászlegény. Szülei igen jómódúak voltak, sok erdőt-mezőt és juhnyáját birtokoltak.

Ez a juhászlegény eljegyezte a városka legszebb leánykáját, akit Ilonkának neveztek. Ilka (mert így is hívták arrafelé az Ilonkákat) nagyon szerette a kedves és szép fiatal legényt. Gyakran sétálgattak együtt a sebes vizü, Bódva partján, s tervezgették boldog jövőjüket.

Ragyogó, pompás tavaszi idő köszöntött be a Bódva folyó völgyébe, amikor pünkösd előtti szombatra kitűzték a lakodalom napját.

Hogy, hogy nem, de a gonosz basa is tudomást szerzett a dologról. Bizonyára a kémei jelentették neki. Menten hivatta a várban lévő, magyarul is jól tudó dervisét, aki egyben az íródeákja volt.

A keszeg török pap egykettőre lefirkantotta a basa levelét.

— Végy magad mellé három lándzsást, s ezen pecsétes levéllel rögvest keresd fel a szendrői bírót! — parancsolta a basa a dervisnek.

A gonosz kényúr szavának minden török vakon engedelmeskedett, s nem volt még dél sem, mikor a dervis és kísérete ott állt a szendrői bíró előtt. A szendrői nemesek főbírája reszkető kezekkel törte fel a viaszpecsétet. És bizony a félelme nem is volt alaptalan.

Többek között ez állt a levélben:

„Mi, az hatalmas s győzhetetlen császárunk Szendrő végvárában lakos Velej basa, ezennel szigorúan megfeddünk téged szendrei főbíró. Tudomásunkra jutott, hogy egy Ilka nevű hajadon a mi kegyes engedélyünk nélkül kíván férjet választani, házasságra lépni, s lakodalmat tartani. Ezen nevezetes és szép leányzó még oly fiatal, hogy mi — kik szívünkön viseljük bölcs császárunk alattvalóinak sorsát — nem tartjuk őt erre alkalmasnak."

— Ó, álnok, hazug ember — gondolta magában a főbíró. — Hiszen már húsz telet is megért e leány.

„... Éppen ezért — folytatódott az álszent levél — úgy határoztunk, hogy őt a városi tanácsotok által engedélyezett sorshúzás alól felmentjük, és három kerek nap elteltével itt a magunk szine előtt látni kívánjuk."

— Hallatlan! — tört ki elkeseredetten a főbíró.

— Mi lenni hallatlan, nemzetes uram? — ravaszkodott a dervis.

A bíró homlokát elöntötte a verejték.

— Velej basa, a ti dicső uratok — kezdte cikornyásan — már soroltatott e hóban!

— Bölcs és vitéz urunk nagyon kegyes — bugyborékolta a keszeg dervis. — Nyilván gazdagon meg akarja ajándékozni a szép leányzót.

— Úgy tudom, a leányka éppen beteg — találta ki hirtelen a főbíró, és reménység gyúlt a szívében. (Annál is inkább, mert a szép leányka szegről-végről még a rokona is volt.)

— Ó, az nem lenni baj. Minálunk, fent a várban híres keleti kirurgusok vagynak. Azok hamari idű s meggyógyul az szép virágszál — vigyorgott álnokul a dervis, majd parancsolva hozzátette: — Tudod, te főbíró, hogy vitéz Velej basa nem kukoricáz. Amit ű mondani tenéked, az lenni szent. Ne akadékoskodj hát, hanem harmadnapra hozzátok fel a várba a szép Ilkát.

Azzal a törökök lóra ültek, s ott hagyták faképnél a szendrői nemesek főbíráját. Bizony nagy gondba esett őkigyelme. Ám jól tudta, hogy a ravasz és kegyetlen Velej basával nem jó ujjat húzni. Menten bekiáltotta hát az egyik sánta hajdúját.

— Menjen kend Létra bátyó, s rögvest hívja össze a városi tanácsot!

Már öreg este lett, mire a vén Létra „összebicegte" a tanács tagjait.

A nemesekből és céhmesterekből álló magisztrátus nagy megdöbbenéssel hallotta a hírt.

— Talán arannyal meg lehetne menteni a leánykát! — kockáztatta meg Ilka egyik nagybátyja, aki nemesemberként volt a tanács tagja.

— Hacsak a vőlegény apja, a gazdag számadó juhász nem áldoz e dologra — mondotta a főbíró.

— Fösvényebb az annál! — kiáltotta neki valaki.

— Próbát kell tenni — ajánlotta a főbíró.

Úgy is lett. Még azon este a magisztrátus elé idézték a vőlegény apját, a környékszerte leggazdagabb juhászt.

A vén bacsó hallgatagon tömte meg a nagy tajtékpipáját, majd akkurátusan kezdte:

— Valóban nagyon szép leány ez az Ilka! Nemcsak nemes, hanem szép is, helyes is. De bizony igen szegény hajadon ő. Én azonban nem álltam a fiam elébe. Ha szereti, vegye feleségül, áldásom reájuk! De, hogy még egy

zacskó aranypénzt adjak érte a basának? Nem, azt már nem tehetem. Nékem még két legényfiam van, s azokat is ki kell házasítanom.

A tanács tagjai tehetetlenül néztek össze.

Végül a főbíró törte meg a csendet.

— Akkor nem tehetünk mást, mint értesítjük a leányka szüleit, hogy készítsék fel a gyermeküket, s majdan a harmadik napon a mi hajdúink kíséretében felküldjük a várba.

Ezután titkos szavazás következett, amelyen a tanácstagok jóváhagyták a főbíró javaslatát.

Másnap kora hajnalban, hogy Márton ne tudja meg a dolgot, a fösvény számadó elküldte őt három nyáj birkával s több bojtárral a debreceni vásárba.

Jól tudta, hogy mire onnan visszatér a fia, a menyasszonyát már régen felvitték a várba a basához. És akkor már nem tehet semmit.

De a vén bacsó rosszul számított. Mert amikor reggeltájban az edelényi határba ért a nagy nyáj, utolérte a menyasszony nagybátyja, aki a városi tanács tagja volt.

— Héj, juhászlegény, Márton fiam! — kiáltott a fiúra. — Állj csak meg egy szóra!

A juhászlegény kíváncsian fordult a lovon érkezett szendrői köznemeshez.

— Köszöntöm bátyámuram, de miért szólított meg kegyelmed?

— Ha azt akarod, Márton fiam, hogy Ilka a tiéd legyen, azonnal fordulj vissza Szendrőbe! — aztán tövirőlhegyire elmondotta Mártonnak, amit a tanácsban hallott, de azt is, ahogyan az édesapja vélekedett.

— Ördög, pokol! — kiáltott fel elkeseredetten a juhászlegény. — Hát még a saját apám is ellenségem? Nem elég nekem a basa?

— Nem ellenséged tenéked az atyád, csak a pénz vette el az eszét. De te ne veszítsd el a fejed! Van két teljes napod, addig sokat tehetsz!

— De itt a nyáj, s ezt Debrecenbe kell kísérnem, így parancsolta apám!

— Majd én elmegyek helyetted — ajánlotta a menyasszony nagybátyja. — Jer, cseréljünk ruhát!

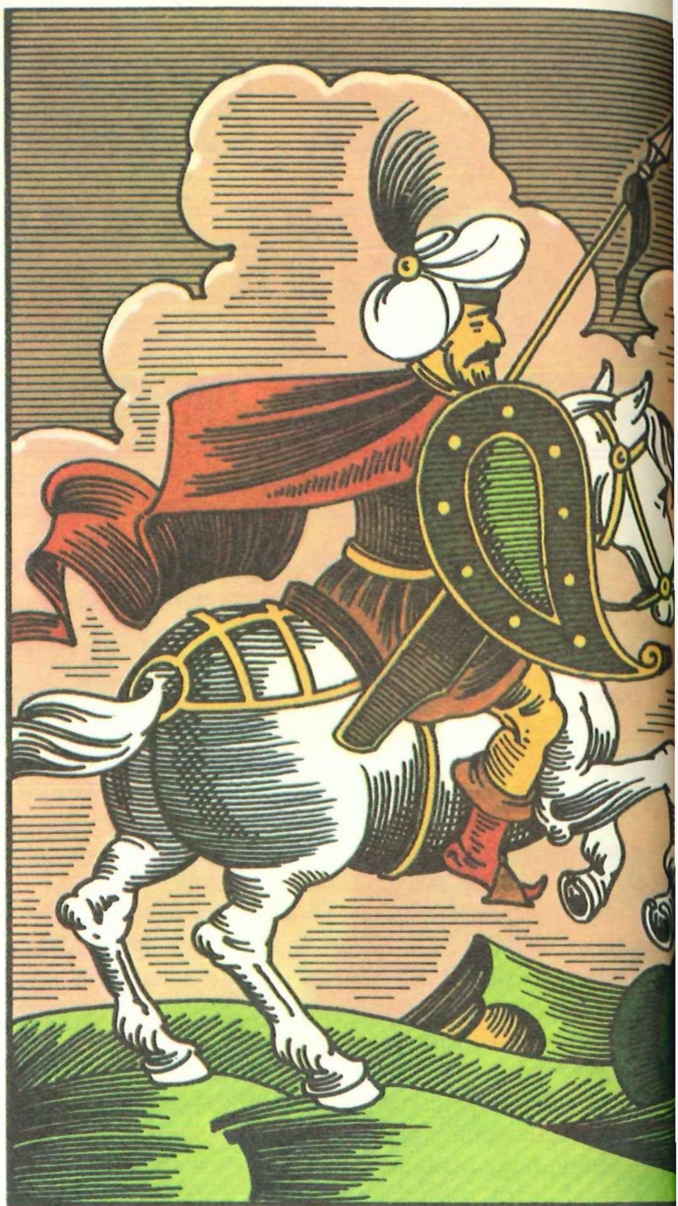
A juhászlegény nem teketóriázott sokáig, hanem ruhát cserélt a szendrői nemessel... (A kampós juhászbotját azonban ruhájába csavarta, s a nyeregkápához kötözve magával vitte. Hiszen kampósbot nélkül nem érezte magát igazi juhásznak.)

Éppen delet harangoztak a szendrői kolostor templomában, amikor az álnemesúr a városkába ért. Még elgondolni sem tudta, mit fog cselekedni, de vad elszántság tükröződött az arcán. Aztán, amilyen gyorsan csak tudott, kilovagolt a városkából, s összevissza vágtatott a tavaszi virágoktól pompázó réten.

Végül már nemcsak a lova, hanem önmaga is kifáradt. Leszállt hát a nyeregből, leheveredett a selymes réti fűbe, s elkeseredetten gondolt nehéz sorsára. Száz és ezer gondolat megfordult a fejében, hogy hogyan és miként tudná Ilkát a basától megmenteni.

És amint ott heverészett keserves töprengések közepette, váratlan lódobogás ütötte meg a fülét. Gyorsan fölállt, majd fölpattant a lovára.

Nem akart hinni a szemének!

A rét másik oldalán, egy pompás pej paripán maga a szendrői basa lovagolt. Elöl a nyeregkápájához egy íj volt támasztva, és a basa olykor-olykor a levegőbe nyilazott, aholis egy nagy keringő rétisast akart lelőni. Vadul s egymásután suhogtak a vesszők, de a sas, mintha csak játszott volna a vadászó basával, ide-oda kerengett, s a kényúr nem tudta elejteni. A szendrői basa annyira belemerült az üldözésbe, hogy mindenről megfeledkezve, össze-vissza lovagolt a réten.

Így jutott el a nagy fűzfa közelébe, amely mellett lóháton ülve figyelt a juhászlegény. Mivel pedig a basa az eget nézte, ezért nem vette észre a fiút.

— No, most a kezem közé kerültél — gondolta Márton, majd villámgyors mozdulattal kibontotta a ruhába bújtatott kampósbotot, és az arra ugrató basa felé sújtott.

Az ütés talált!

A rézkampó éppen a gonosz basa halántékát érte, aki azon minutumban lebukott a lováról, s rögvest elköltözött az árnyékvilágból.

A juhászlegény szinte megdermedt a nemvárt fordulattól, de hosszú töprengésre nem volt ideje. Gyorsan körülnézett, vajon nincsenek-e a közelben törökök?

Vida Győző rajza

Mert ha igen, akkor rögvest menekülnie kell, különben halálfia. Nagy szerencséjére egyetlen kontyost sem látott sehol. Úgy látszik, jól lemaradtak a sasra vadászó uruktól.

— Meg kell kötnöm a lovát, mert elárulja, mi történt! — gondolta hirtelen, majd a török lóhoz ugratott, s a sajátjához kötözte.

— Át kell öltöznöm a basa ruhájába — villant át a fiú fején a gondolat. — Így talán megmenthetem a mátkám!

És amint kigondolta, úgy is cselekedett, hamarosan a szendrői basa cifra és fényes öltözékében feszített. (A jobblétre szenderült basát pedig a szendrői nemes ruhájába öltöztette. Így sokáig azt hitték, ő halt meg a réten.)

Nem telt bele egy jó félóra sem, amikor a juhászfiú, az álbasa bevágtatott lóháton Szendrőbe.

Bizony nagy riadalom támadt az emberek között, és sokan azt találgatták, mit akarhat a basa? Némelyek csudálkoztak ugyan, hogy csak egyedül jár, mivel máskor népes kísérettel szokott átlovagolni a városon.

Ám egyszer váratlan fordulat történt... Az egyik fiatal legény felismerte a fiút.

— De hiszen ez Márton! — kiáltotta a jelenlévők nem kis csodálkozására.

— Igen, az vagyok — felelte vissza a juhászlegény. — De ha jót akartok Szendrőnek, akkor most hallgassatok, s ne áruljatok el engem. — Legények! — fordult kisvártatva a fiúkhoz. — Ki akar vélem tartani?

— Én is, én is — felelték azok kórusban.

— Akkor hát hallgassatok rám! ...Mindenki szerezzen egy lovat meg egy kardot. De ha ez nem kerül, jó lesz egy hosszú nyelű balta is. Amikor pedig este lesz, mindenki menjen a Bódva partjára, s ott várjon meg engem.

*

Fent, a hegytetőn magasló várban már türelmetlenül várták haza a basát. A szolgák, a vitézek, a dervisek sehogyan sem értették a dolgot.

— Csak nem esett a gyaurok fogságába? — találgatták.

Már éppen azon volt az egyik bég, hogy több vitézzel a keresésére indul — hátha a vadászat alatt eltévedt az erdőn — amikor éles sípszó hasította a vár esti csendjébe.

— Megérkezett dicső urunk, a vitéz Velej basa! — kiáltotta örömmel a bég, majd nagy sietve gyalogosan a várkapuhoz igyekezett a parancsnokát üdvözölni.

Az őrök épp e pillanatban húzták fel a várkapu rostélyát, és az álbasát beengedték. Ám a nagy vasrostélyt visszaengedni már nem tudták, mert azon minutumban ötven lovas vágtatott be gyors egymásutánban a vár udvarába. Az ottlévő bég kővédermedt a meglepetéstől. Ezután a szendrői legények a sötétség leple alatt lefegyverezték a kapuőrséget.

Hamarosan nagy tusakodás kezdődött. A szendrői fiúk azonban egytől egyig katonaviselt emberek voltak, és eléggé találékonyak is. Ugyanakkor pedig a várat is jól ismerték, s tudták hol tartják a lőport a törökök. Több szendrői legény gyorsan odafutott, és tüzes kanóccal felrobbantotta a puskaporos hordókat.

Hatalmas, vad robaj rázta meg erre a falakat!

A várban lévő törökökön vak rémület lett úrrá. Sokan azt hitték, hogy ágyúzzák a várat. De könnyen azért nem adták meg magukat! Ám végtére is nem bírtak a bátor szendrőiekkel. Mire a piros hajnal fölkelt, már magyar zászlót lengetett a vár fokán a tavaszi szél.

Így került vissza a szendrői vár a magyarok kezére, s közel három évig a szendrői juhászlegény volt a vár kapitánya.

Az csak természetes, hogy itt tartották a hétországra szóló lakodalmat is. Mulattak, vigadoztak a szendrőiek, de legboldogabb mégis Márton és Ilka volt.

A három év elmúltával a juhászlegény önszántából átadta egy igazi kapitánynak e nehéz tisztséget. Ekkor költözött el édesapja az élők sorából, s ő egy tanyát és egy nyáj birkát örökölt utána.

A basa csudaszép perzsaszőnyeges nyeregtakaróját azonban magával vitte. Örök emléknek.

Csak késő öreg korában ajándékozta el azt a helybeli református egyháznak, amely sokáig őrizte a bátor szendrői juhászlegény hagyatékát.

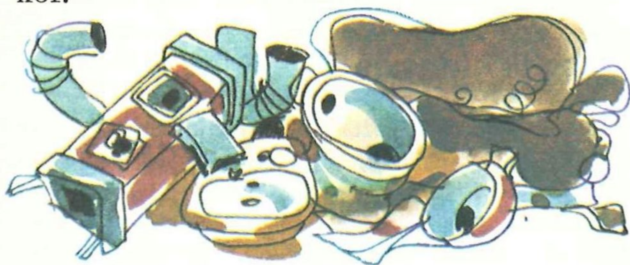
Berándulunk II.

Egyenruhás tömeg, tanévnyitó. Semmi érdekes. Azon kívül, hogy a saját osztálytársaimmal is találkoztam végre. Meg Terkáéktól a másik őrssel, mert velük akkor is versenyben vagyunk, ha ilyesmiről sehol egy árva szó sem esik.

— Nahát, mekkorát nőttél! Juj, levágattad a hajad? — álmélkodtak.

Vagyis: ezek egész nyáron nem találkoztak. Most látják egymást először június óta. Bezzeg mi! Örökké tudtuk, ki, hová ment, mikor jön. Akik meg éppen otthon voltunk, együtt strandoltunk, kirándultunk, játszottunk. Egyszer még Szentendrére is elmentünk színházba. Óriási buli volt. És most, természetesen, kész az új programunk. Olyan új, hogy nem is tudom, mi lehet...

Magyar Gyuri egy cédulát nyomott a kezembe. Még tartott a beszéd, nyugodtan kihajtogathattam. „Szeptember elsején lomosítási akció! Találkozás a szokott sarkon, pontosan négy órakor."

Ez valami új trükk, vagy a berándulashoz tartozik?

Négy órakor Terkával és velem együtt tízen voltunk a sarkon. Mindannyian, munkaruhában: melegítőben, pamuttrikóban, szatyrokkal, spárgával felfegyverkezve.

Elmagyarázták a hadihelyzetet.

— Megnézzük, mi mindent dobtak ki.

— Mi vagyunk a papírfelelősök — ragadta vállon Gyuri Asztalos Tomit.

— Mi meg a rongyosok — nevetett össze Ördög Ildi Nyári Mónikával.

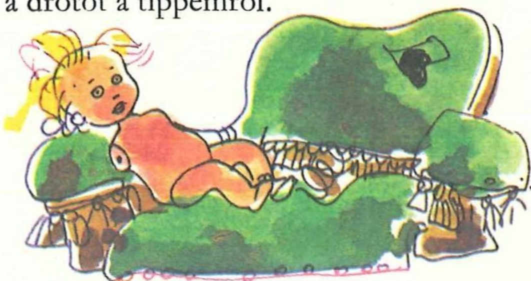
— Az én dolgom volt a MÉH-telep felderítése. Elintéztem, hogy három napig ne legyen csúsztatás, szünnap, teltház és más bosszantó akadály a sereg előtt — jelentette Laci.

— Gratulálok. Nehéz lehetett. Az ötlet és a szervezés remek. Csak még nem tudom, mi benne a lomosítás.

— Ami jó és tudjuk használni vagy elajándékozhatjuk, azt magunkkal visszük. Ami nem jó, de meg lehet csinálni, azt is.

— Teremtsünk értéket! — idézte tanárosan Terka a tavalyi jelszót —, de ne jövőre, mert jönnek a guberálók és akkor jaj nekünk!

Mindenki nevetett, tehát a kishúgom már leadta a drótot a tippemről.

Mindjárt az első ház előtt, ahol megálltunk, hatalmas torony emelkedett. Kályha, W. C. -csésze, csövek, mosdó, kanapé, karosszékek, egyikben kezetlen baba.

— Te, ez a kályha egész jó. Kár, hogy nekünk már van.

Rongy, papír sehol, még a kezetlen baba is meztelen.

— Mit találtam? — dugta hátra a kezét Mónika.

— Játékot — vélte Gyuri.

— Kincset — vágta rá Ildi.

— Ez egy bomba, vagy mi.

Mónika tenyerén megzöldült kis henger, annak tetején félgömbszerű kupak, fogantyúval.

— Jé, ez egy daráló. Rézből. A mienk majdnem ilyen, csak csillog. Anyukám kedvenc darabja.

Tomi szakértelemmel forgatta, nézegette tovább:

— Még működik.

— Ezt megmentjük — kapta ki a kezéből Terka és a darálót a szatyrába süllyesztette.

A következő ház előtt alig hittünk a szemünknek. Összekötött papírkötegek. Jó nehéz képeslapok évfolyamai.

Futás a kiskocsiért. Gyorsan visszaértem. Tomi és Gyuri egy vesszőkosárnyi poros üveggel birkózott. A szögletes, vén kosár recsegett, porzott, aztán megunta a ráncigálást és elszakadt. A porba bagyulált üvegek lágyan gördültek lefelé az útra, mint egy halom, kifakult brikett.

— Hagyjuk a csudába — bosszankodott az erőlködéstől kipirult Gyuri.

— Már hogy hagynánk, mikor minden üveget visszavesznek.

— Akkor sem érdemes fülig bekoszolódni...

— Tudjátok mit? Én ismerek egy bácsit, aki a különleges üvegeket gyűjti. Elhívom. Ő majd megmondja, melyik üveget érdemes mosogatni.

— Éljen! — lapogattuk meg Ildit, aki ettől szörnyű maszatos lett, de annál büszkébb.

Laci és Kis Szilvi maradt. Ildi a bácsiért szaladt.

Mi tovább masíroztunk, árgus szemekkel figyelve az utat.

Ócskaságok, szemét. Aztán, váratlanul egy teljesen ép kerámia kávéskészlet. Igaz, mi nem kávézunk, de a tányérok, például, kitűnő cserépalátétek. A csészékben meg gyűjthetünk, mondjuk, magvakat... gyöngyöt. Majd meglátjuk.

— Várjatok! — kiabáltak utánunk Laciék. — A bácsi két régi, értékes üveget talált. Örömében az egész kosarat betette a kocsijába és kimossa nekünk az üvegeket. Mind.

Irány a MÉH. Kíséretünk: mosógépek, vaksi képernyők, páratlan cipők...

Mónika lelépett. Dolga támadt.

Másnap és harmadnap esett az eső. 4-én is lógott a lába.

Szilvi délben azt mondta: ma délután berándulunk.

— Ilyen időben?

— Igen. Berándulásra éppen jó.

Négykor ünnepélyesen kinyitotta régi őrsi búvóhelyünk ajtaját. Ámultam. Mindenütt gondos kezek nyoma. Az ablak festetten, függönyözve ragyog. Előtte kaktuszok folydogálnak terpeszkednek, csücsülnek. A régi gyúródeszka helyén igazi asztal, terítővel. Körülötte régimódi, vicces puffok, rövidke, görbe lábakon, útra készen, mint a teknősök. Nem csodálnám, ha elmásznának valamerre. A régi tuskók a sarokba kerültek. A legnagyobbikon a kezetlen baba, tisztán, felöltözve, új kezét széttárva.

— Ide mindig berándulhatunk, ha nem kirándulhatunk.

— Gyönyörű — nyögtem ki nehezen.

— Még a szünidőben szedtük rendbe. Díszítgettük, de egy kicsit kopárnak találtuk.

— És akkor jött a lomtalanítás.

— Jött, de egy csöppet sem ártott neki a sürgetés.

Többen kuncogtak.

— Sürgetés? Ja, a 4-es?! Ej-ha! Szóval, ti javítottátok ki a dátumot?

— Hát persze. Terka találta ki. Nagy ötlet volt, mi? Jól kiszúrtunk a guberálókkal!

— Jól kiszúrtunk! — helyeseltem büszkén, mintha én is ott lettem volna a nagy ötlet születésekor.

Senki sem figyelmeztetett az önkéntelen nyelvbotlásra.

Józsa Teréz

Görög Júlia rajzai

Adomák Baranyából

A szamárrá változott barát

Egyszer egy ember két szamarával az erdő szélén szántogatott. Valami dolga került, s bement az erdőbe — addig meg a két szamár ott maradt az ekébe fogva. Arra ment két kéregető barát, akiknek szekerét csak egy szamár húzta — vagy mit mondok? Húzta volna, de már alig bírta. Meglátták az erdő szélén a két szamarat: összebeszéltek, hogy az egyik jó lesz nekik. Avval odamentek az ekéhez, az egyik barát kifogta az egyik szamarat, oszt elvezette, a másik barát meg magára vette annak a szamárnak a szerszámát, akit elvittek. Úgy állt ott a barát, míg a gazda meggyütt. Az csak nagyot nézett, amikor barátot látott a szamara helyén.

— Hát maga mit keres itt, tisztelendő uram? Aztán hova tette a másik szamarat? — szól oda a barátnak.

— Gazduram! Én eddig el voltam átkozva, most meg az időm lejárt: ember lettem!

A szántóvető csudálkozva nézett rá:

— Ej, de sokat megvertem én magát, ne haragudjon érte — mondta neki. — Hanem most már, ha így van, csak menjen el!

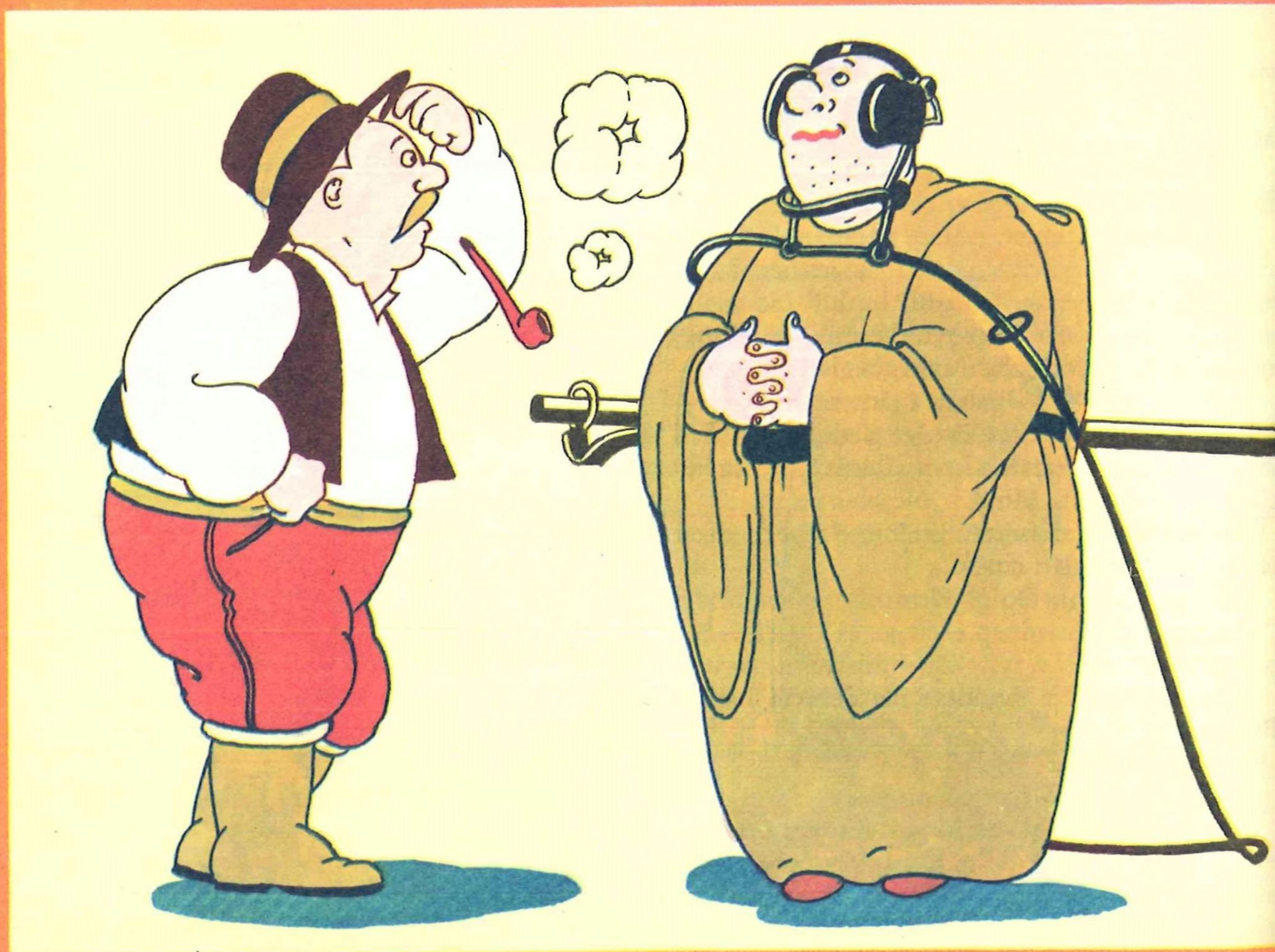
Leszedte róla a szerszámot, oszt elengedte. A másik az erdő szélin már várta: még egy-két napig kéregettek, aztán az elhozott szamarat a vásáron eladták, ők meg hazamentek.

A vásárra a gazda is elment, hogy az egyedül maradt szamara mellé még egyet vegyen. Ahogy ott bolyong, a sok eladó szamár között meglátja a magáét. Nem tudta elgondolni, hogy a barátból hogy lett újra szamár. Odament, oszt a fülébe súgta:

— Tisztelendő uram, hiába áll itt, én már nem veszem meg magát még egyszer!

Avval elfordult, és másik szamarat vett.

Elmondta: Radó Józsefné, Hosszúhetény

Békés Rozi rajzai

Országhegyi Károly

Lovas és a ló

Lópata dobban,
csattan az ostor,
vágtat a pályán
gyorsan a ló.

Ugrik az árkon,
rúd-akadályon,
borzas sövényen,
tócsa felett.

Sárga trikóban
törpe huszárja
űzi, a célhoz
érjen előbb.

Hajlik a zászló
a győztes előtt.

Törpe huszárka
gyönge nyakában
zöldre bemázolt
mű-koszorú.

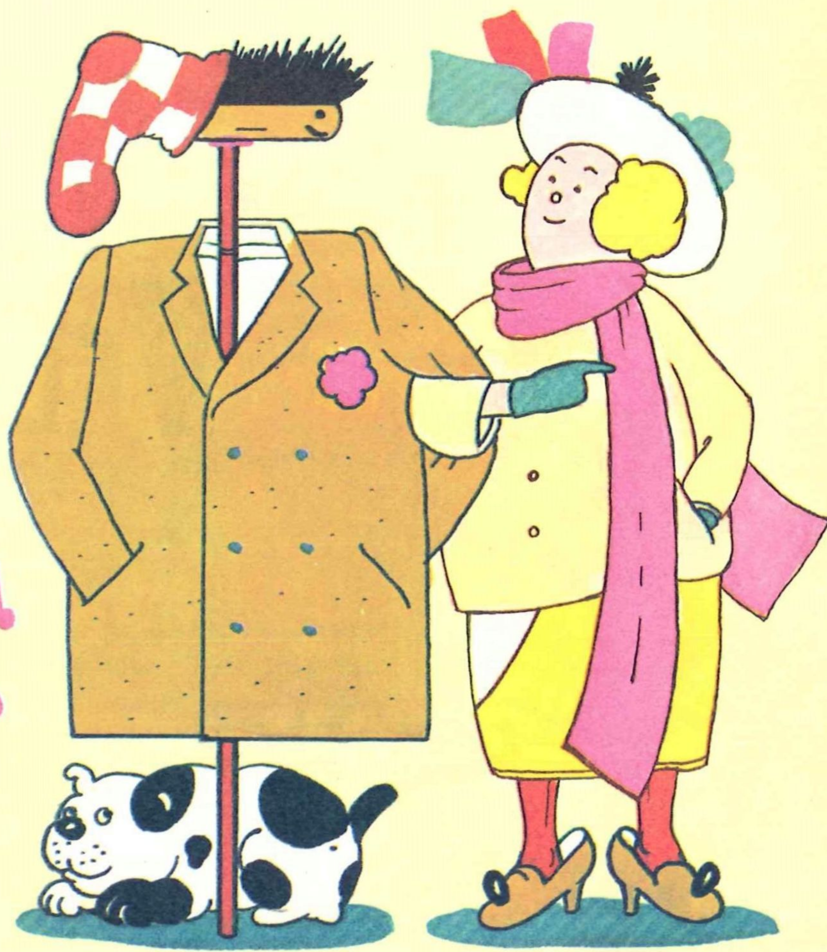
Ám Neked, kedves
pej-csikajom,
egy teli zsákkal
jár ki a zab.

Nochta Tímea

Van egy Artúr nevű partvisom

Van egy Artúr nevű partvisom. Szétszedtem nagyapa kockás zokniját, mert imádom a kockás fejet. Nadrággombokból vannak a szemei. Szétszabtam egy régi öltönyt, hiszen adnom is kellett rá valamit. Jópofa lett, sőt! Ahhoz képest, hogy partvis, igen értelmes képe van.
Fogatlan Ági a lépcsőházból azt kérdezi, mit eszek rajta. Íme, hogy a lányok néha milyen hülyéket kérdeznek. Azt mondja, hogy mi a csudának, mikor aludni se lehet vele, és le se vihetem a térre, mert még a lábán sem áll meg, nem beszélve arról, hogy a többiek kiröhögnek.
„Miért!? — vicsorítottam el magam —, az unokatesóm egyszer az új horgászbotjával aludt, pedig az sem arra való! Csak hát örült neki!"
Azt a terepjárót, amit szülinapomra kaptam, semmire sem tudom használni, mert apával első este szétjátszottuk.
Na bumm! A tortaevésből pedig csak arra emlékszem, hogy anya kiabált, mert leettem magam.
Hát csináltam magamnak egy Artúr nevű partvist.

Uff! Uff! Winnetouval Tigrisek között

avagy

szembejöttem önmagammal!

Jó szokás, ha a kedves szülők szemmel tartják csemetéiket. Erről sok tanulságos történet forog közszájon. És az is igen helyes, ha együtt nézik a televíziót (lehetőleg az esti mesét és nem a krimit, bár az többnyire izgalmasabb), együtt mennek kirándulni (kisközségben könnyű, ott a szülők ismerik egymást, és legalább nem unatkoznak akkor, ha a gyerekek mondjuk fociznak). Jó, ha a kedves szülők alkalmanként elolvassák gyermekeik olvasmányait. Nem elsősorban ellenőrzési célból, hanem hogy visszaemlékezzenek saját harmadikos-negyedikes korukra.

Nem tudom, hogyan történt, emlékezni akart-e Gáspár Rita anyukája azon a délutánon, amikor kislánya kedves KISDOBOS lapjába belelapozott? Mindenesetre belelapozott és imigyen szóla:

— Édes lányom, Rita, úgy is, mint a Tigris őrs vezetője! Olvastad-e, mit ír az újság?

S felolvasta gyermekének azt, amit mi, az áprilisi Postafiók 100 rovatban közzétettünk, hogy szerkesszetek lapot, amolyan Mini Kisdobost! Azt is megírtuk, hogy a vidéki, ügyes szerkesztőinket meglátogatjuk. És, mert a Tigris név az őrs bátorságára utal, még ettől a látogatási lehetőségtől sem rettent meg Gáspár Rita őrse, hanem azon nyomban hozzákezdett a munkához. Mini Kisdobost szerkesztett, és azt el is küldte nekünk.

Mikor ezt az írást olvassátok, már mogorva őszi szelek fújnak. De amikor gépkocsiba szálltunk, hogy felkeressük a t a s s i t i g r i s e k e t, azaz, illendően szólva, a tassi általános iskola 132. számú Rákóczi Ferenc Úttörőcsapatának harmadik Á osztályos kisdobosait, a hőmérő higanyszála még a +30 fok körül tanyázott. És a harmadikos kisdobosok sem voltak már harmadikosok, mert tanévzáró után jártunk ott. Bizony még aggódtunk is a szerkesztőségben, kit találunk Tasson? Ott a Duna-part, ahol pecázni lehet, s gondoltuk, fürödni is. Aztán Velencén van a csapat

tábora. És minden gyereknek akad nyári programja: nagymama, keresztmama, rokonság. Ki lesz vajon odahaza?

Egyedül indultam útnak. Érkezésemről két nappal előtte táviratot küldtem. Mint kiderült, Tasson nem rozsdás a riadólánc, sőt! Úgy csörög, mint új korában. Mert mire odaértem, csaknem teljes létszámban jelen volt a Winnetou és a Tigris őrs. (Persze, meg kell most azt is magyaráznom, miért júniusban mentem Tassra? Azért, mert ahhoz, hogy az októberi KISDOBOS-ban megjelenjen a helybéliekről szóló írás, július 18-ig nyomdába kell küldenünk!)

Virággal dekorált, szép tanterem fogadott. Kerestem, vajon hol vannak a laptárs szerkesztői: Gáspár Rita, Fodor Pali, Szendi Gabriella, Gubacsi Szilveszter? Nos, Rita jelen volt, még verset is mondott, merthogy mesélni és verselni ügyesen tud. Anyukáját — aki felhívásunkat megtalálta a lapban — szintén megismertem. Szendi Gabi igen jó barátja Ritának, még farsangra is Kukori és Kotkodának öltöztek! Fodor Pali sporttáborban volt. És Szilvi? Hol van Szilvi? Itt jön Szilvi!!!

Szőke hajú kislányt vártam, ezzel szemben szőke hajú Szilveszter érkezett! De a meglepetésnek még nem volt vége!

Azt mondta valaki:

— Itt a Joó tanár néni!

Kiegyenesedtem. Elvégre Joó is vagyok, meg tanár néni is — bár szerkesztő a KISDOBOS-nál. De senki sem nézett rám! Inkább Joó Sándorné tanár nénire. Aztán kiderült, hogy van ám itt, Tass környékén elég sok névrokonom, köztük egy Joó Katalin is, aki most lesz első osztályos. Ennek külön megörültem.

Lovászi Zita tanító néni elmondta, hogy az Alföldnek ezen a szép vidékén, Kunszentmiklóson, Szalkszentmártonban, Dömsödön, Szabadszálláson — tehát a környező községekben mindenütt — járt Petőfi Sándor. Csak valahogy őket kerülte el, s így lett az a nevezetességük, hogy mindenütt volt csak náluk nem.

Ámbár, ki tudja? Reménykednek még abban, hátha valami lomtalanításnál előkerül egy régi láda mélyéről valamilyen levél, hogy bizony erre is rótta az utat a szeretett költő.

És nemcsak hogy Petőfi nem járt erre, de tulajdonképpen tigrisek sincsenek már itt! Vagyis a Tigris őrs átalakult. Nem szelídült házi doromboló macskává, ámbár leányőrs lett belőle. Egy szem fiú merészkedett közéjük, Kovács Laci. A másik őrs csupa fiúból áll és Winnetou névre hallgat. Igaz, köztük is van egy leány: Kluska Erika, akit szívesen vettek maguk közé az indiánok.

Mondom, nyár volt, amikor Tasson jártam. A Duna partján a csapat kis táborában zuhanyozókat szereltek a téeszbeli patronálók, és újrafestették a faházakat.

A Dunához sok minden köti a gyerekeket: nagypapa korukban mesélik majd az akkori tassi unokáknak, hogy milyen is az, amikor zsilipel a hajó.

Fodor Pál őrsvezető a Dunáról írt riportot a Mini Kisdobosba: „Sok kis pontyot fogtunk, de azokat vissza kellett dobni, hogy nőjenek még. Az enyém 32 centis volt, a tesómé sem nagyobb. Mielőtt visszadobtuk őket, azt mondja, hogy hívd pontyocska az öregapádat, akár a mesében! Már éppen indulunk, amikor kapások jönnek. Bevágtam, mert azt hittem, amur. Csak amikor feljött a víz tetejére, akkor látjuk, ez bizony ponty! Nem volt merítőhálónk. Kézzel kellett kifognunk. Otthon megmértük: majdnem 38 centis volt és több mint két kiló! Nagyon finom halászlét főzött belőle anyukánk!"

Mire ezek a sorok megjelennek, a tassi tigrisek és a Winnetou indiánjai negyedikesek már! Október lesz, néhány osztályzat is színesíti az ellenőrző könyvecskét, és egyre több időt töltenek a szép, új iskola még újabb szárnyában. Az orosz nyelvet negyedikben kezdik, és minden szombatjuk szabad lesz. Most magamban beszélve megkérdem magamtól: járnál-e újra első osztályba, Joó Katalin, mint itteni névrokonod, Joó Katika? Sóhajtozva, irigykedve bólogathatom rá az „igen"-t!

Joó Katalin

A rajzokat **Pucheker Judit** és **Ruthmayer János** kisdobosok készítették, Lébénymiklós 2. sz. Általános iskola

Dobra verjük

Ha valakinek hiányozna. Aki nem tudja, hová lett Mezőtúron az újvárosi iskola tornaterme mellől az az ócska, romos építmény, ezúton értesítjük: a Fiatal Utazók Klubja lebontotta. A klub kiszesei a bontási anyagot az iskolának adták. A fárasztó munka két napig tartott. A jószándék-avatta kőműveseknek a Petőfi Sándor Úttörőcsapat pajtásai főztek: szabad tűzön, ínycsiklandó paprikáskrumplit. S mivel őket is a jó szándék avatta szakáccsá, kölcsönösen örömük telt egymás munkájában. Sőt, a sajátjukban is.

Csak így tovább! Gyomaendrődön, a 2. számú Általános Iskola úttörőcsapata különös örömmel és büszkeséggel sorakozhat fel a csapatzászló ünnepén. A gyerekek a legmagasabb úttörőközösségi kitüntetést, a KISZ Központi Bizottsága Vörös Selyemzászlajának csillagát nyerték el munkájukkal. A II. Rákóczi Ferenc csapat példásan ápolja névadójának hagyományait. Jó őrsi közösségek alakultak ki benne és kitűnő kapcsolatot alakított ki a környező felnőttek közösségeivel, intézményeivel, szervezeteivel. Gratulálunk.

A kék jelzés mentén. Amíg az idő kedvez, érdemes a Vas megyében portyázóknak és a helybélieknek is nekivágni egy kis túrának. Annál is inkább, mivel nemrég Sárváron úttörőtábort létesítettek. A tábor a Kék-túra útvonalán, a Csónakázótó mellé települt, így a túrázóknak is szálláshelyet kínál.

Fordított nap és suli-buli. Minden tanévben csak egyszer tartanak ilyet is, olyat is Kisterenyén, az iskola úttörőcsapatának játékos kedvű tagjai. A sok-sok játékkal tarkított suli-bulit május 31-én, a fordított iskolai napot pedig közvetlenül utána, június 1-én rendezik. Addig már csak kilenc hónapon át kell elviselniük az egyenes iskolai napokat, az olyanokat, amelyeken a gyerek ül a padban, a tanár meg a katedrán és nem fordítva. A kisterenyeiek szerint gyakran az is egész kellemes. Úgy véljük, rajtuk, és másutt is a gyerekeken múlik, hogy mindig, az egész tanév alatt az legyen. A tanárokon, ahol ők is benne vannak a suli-buliban, a fordított nap bohóságaiban, bizonyára az idén sem múlik.

Állatkert I. Az állatkert első lakói mellékletünkön az elefánt, a zsiráf és az oroszlán. Jövő hónapban folytatjuk: zebrával, krokodillal, vízilóval és pingvinnel. Ezért az elkészített állatokat őrizzétek meg. A kivágás szabályai: egy-egy rajz körülvágása után a szaggatott vonalak mentén hajtogassátok meg az ábrákat a kívánt forma elérésére (fej, láb, nyak, fül stb.). A fekete kis köröcskéket az összeragasztás előtt lyukasszátok át, ebbe tegyetek Milton-kapcsot. **Az elefánt** fejét a törzséhez úgy illeszthetitek, ha a hajtogatás után a fülét a test belseje felől az előre kivágott félköríves nyíláson átdugjátok. A lábak hajtogatása is fontos, hogy az elefánt állni tudjon. Csak ezután ragasszátok össze a testét.
Az oroszlán fejét is belülről kell a testhez hajtogatni és Milton-kapoccsal hozzáerősíteni (lásd a mintarajzon).
A zsiráfon sok a hajtogatni való, de ha kialakult a farka, lába, feje formája, akkor tűzzétek bele a köröcskékbe a Milton-kapcsot. A zsiráf nyaka így mozgatható lesz.

Kányádi Sándor

Jön az ősz

**Jön már az ismerős,
szél-lábú, deres ősz.
Sepreget, kotorász,
meg-megáll, lombot ráz.**

**Lombot ráz, diót ver,
krumplit ás, szüretel.
Sóhajtoz nagyokat,
s harapja, kurtítja
a hosszú napokat.**

A rajunk résztvett a gyűjtő versenyen.

Elmentünk az -be. Addig gyűjtögettünk, míg tele nem lett 3 és 3 .

Kiderült, hogy túl nehéz, nem tudjuk elcipelni a -be.

Janónak eszébe jutott, a -uk udvarán van egy rozoga . Elkérte. Felrakodtunk.

Megfeszítettük az -t, de alig haladtunk.

Szembejött egy Ha akarjátok, kölcsönadom a -t

A kedves kis csacsi örömében még IÁ-zott is, amikor a elé fogtuk, elindulni azonban nem akart. Csökönyös volt, mint egy ... Javasoltam hozzon egy 2 pár -t. Éppen rá akartuk szerelni a csacsi -jára, amikor 1-2 hirtelen megindult. A gyűjtő versenyt mi nyertük meg: ezért hálából vettünk neki egy AJÁNDÉKOT, ez az , hogy ne bántsa a , ne verje a szép ...

Ezt egy -val kicsit igazítottunk rajta.

Annyira odavolt a ajándékért, hogy még aznap:

Írta: Gyárfás Endre, rajzolta: Koltai Éva

Vinkó Tamás linómetszete, Gencsapáti

Postafiók 100

Elöljáróban arra szeretnélek kérni Benneteket, kedves olvasóink és tudósítóink, leveleket író pajtásaink, hogy leveleitekben elsősorban arról írjatok és számoljatok be nékünk, vajon hogyan és mivel töltitek a szabad szombatokat? Jó ö t l e t e k e t várunk, a borítékra írjátok rá idén is az „Ö" betűt! Természetesen a legjobb levelek és legeredetibb ötletek helyet kapnak a KISDOBOS-ban, vagyis nyomtatásban olvashatjátok beszámolóitokat. A dicsőségen túl számít, hogy másnak segítitek leveleitekkel, ötleteitekkel a szabadidő okos, hasznos eltöltését!

Lássunk néhány eddig érkezett szabadidős, ötletes levelet! **Sovány Anikó** (Vértesszőlős, Árpád u. 11. 2837):

„Szabad szombaton reggel fél kilenc tájban felkelek, tíz körül elmegyek a boltba és bevásárolok. Otthon porszívózom, törülgetek, megöntözöm a virágokat. Ebéd után kicsit játszom, aztán tanulok hétfőre, hogy ezzel már ne legyen vasárnap semmi gondom. Hétkor vacsorázunk. Utána még kicsit nézem a tévét — és kilenckor van takarodó. Édesanya szerint gyereknek olyankor már ágyban van a helye!"

Nyiri Katalin (Sajópüspöki, Juhász J. u. 8. 3653) versben számolt be:

„Unatkozom, mit csináljak?
Játszani nem akarok, hát takarítok!
Mosogatok, törölgetek,
fényes minden, örülhetek.
Követ mosok, sepregetek...
Csengetnek. — Ki az? — kérdezem.

— Én vagyok! — és ajtót nyitok,
Anyu érkezett meg.
Örül a nagy tisztaságnak...
Én meg azt sem tudtam, unalmamban
mit is csináljak!..."

Van, aki nem otthon tölti a szabad idejét, hanem pajtásaival. **Koncz Katalin, Kiss Zsuzsa, Ganyu Erzsébet** a 4015. számú Matuzsa György Úttörőcsapat második bés kisdobosai (Vásárosnamény-Vitka):

„Elhatároztuk, hogy szombati rajfoglalkozáson szalonnát sütünk! Délután kettőkor gyülekeztünk. Hoztunk kenyeret, szalonnát és hagymát. Nyársat készítettünk. Megraktuk a tüzet. Hozzáfogtunk a szalonnasütéshez. Ott volt a rajvezetőnk és két őrsvezetőnk is. Közben megtanultuk, hogy nem lehet ám akárhol tüzet rakni, csak engedélyezett helyen, és ha nem sütünk-főzünk tovább, a tüzet el kell oltani, földdel lefödni, mert különben baj lehet belőle. A szalonna nagyon finom volt, jóízűen falatoztunk. Utána játszottunk, mi, lányok labdával, a fiúk meg fociztak. Nagyon jól éreztük magunkat, ezt máskor is megismételjük!"

A 1511. Hámán Kató Úttörőcsapat negyedik ás **Gagarin raja** (Nyíregyháza, Kálvin tér 13. 4000)

Az „Edzett Ifjúságért" mozgalom keretében úszásoktatást szerveztünk. A patronáló SZAVICSAV Vállalat Augusztus 20. Szocialista Brigádja vállalta, hogy társadalmi munkában megtanítja rajunk több tagját úszni. Az uszodába mindig más és más szülő kísért minket. Két hónap alatt 18 pajtás tanult meg úszni! Ezúton is köszönet érte a felnőtteknek!"

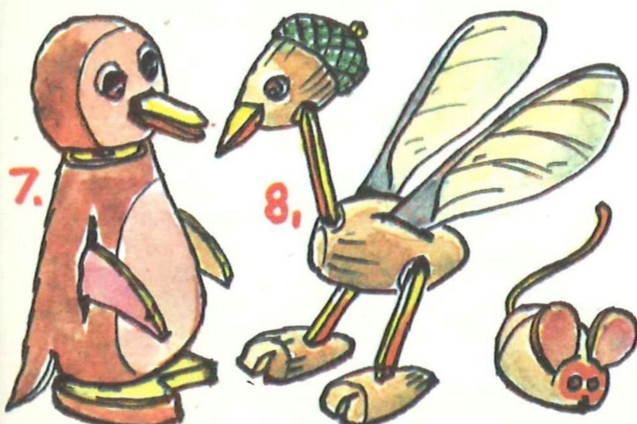
További ö t l e t e s leveleiteket várjuk!

Ferkai Loránt: Őszi termésekből...

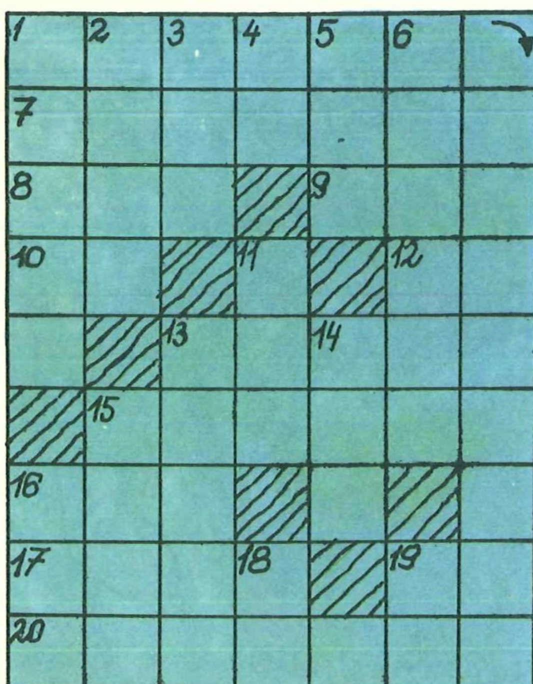
Kirándulásaidról, sétáidról bizonyára nem üres zsebbel érkezel haza, hiszen fényes vadgesztenyék, a makkok és még sok más mag, bogyó, szárnyas termés szinte kínálja magát az összegyűjtésre. És ha már összeszedted őket, csinálj is belőlük valami ügyeset, érdekeset. Kedvcsinálásként bemutatunk itt egy sorozatot.

A héjából (1.) kivett vadgesztenyéket rendezd össze forma, nagyság, esetleg szín szerint, s mindig a legalkalmasabb darabot használd fel munkádhoz. Magát a tüskés burkot kevés alakítással sündisznócskává formálhatod (2.), csak a burokba visszatett gesztenyetest alján kell faragással lábakat kialakítanod. Szemet mindenütt késheggyel fúrt lyukba rajzolt filctollpontocskával jelezhetsz. Hogy egyen is a süni, felébe vágott és kivájt gesztenyéből lábas tálacskát csinálj neki (3.). A lábak kés- vagy ollóheggyel fúrt lyukba vert, kihegyezett gyufaszálakból, ágdarabkákból készülnek. A malacnak (4.) négy lábra van szüksége, füleit gesztenye héjából vágd ki és késheggyel szúrt résekbe szorítsd be. Külön feje van a lovacskának (5.), a nyak gyufaszál, vagy „sörényesre" faragott ágacska. A fej lehet makkból, vagy igen apró gesztenyéből.

Mazsola (8.) fejét rövid nyak köti a törzséhez. A lábait magából a héjból hasíthatod ki. Rajzszeg alkatrészek kellenek a hajóhoz és a babakocsihoz (9.). Külön lábfeje van a kertészkedő emberkének (10.). A pingvin (7.) teljesen gesztenyéből, a madár (8.) pedig makkokból készült, szárnyait juharfáról szedheted.

2 Októberi fejtörő

Vízszintes: 1. Vidám őszi szórakozás (a nyíl irányában folytatva). 7. Zoltánom becézve. 8. Tűvel dolgozik. 9. Nagytestű madár. 10. Kettőzve leánynév. 12. Fő ellentéte. 13. Disznócsorda. 15. Fekete tollú madár, tárgyesetben. 16. Csúf. 17. Vén. 19. Majdnem Pál. 20. Ravaszság.

Függőleges: 1. Őszi gyümölcs (ék. hiba). 2. Kis Zoltán. 3. Aki felállt, az ... 4. Sír. 5. Földművelő eszköz. 6. Ellenségeskedést kezdő. 11. Húz ellentéte. 13. Fogda régiesen (ék. hiba). 14. Nálam mássalhangzói. 15. Régi filmek vidám alakja (ék. hiba), társát Zorónak hívták. 16. Disznóhang. 18. GF. 19. PN.

A keresztrejtvényből beküldendő a vízszintes 1, 7, 20 és a függőleges 1.

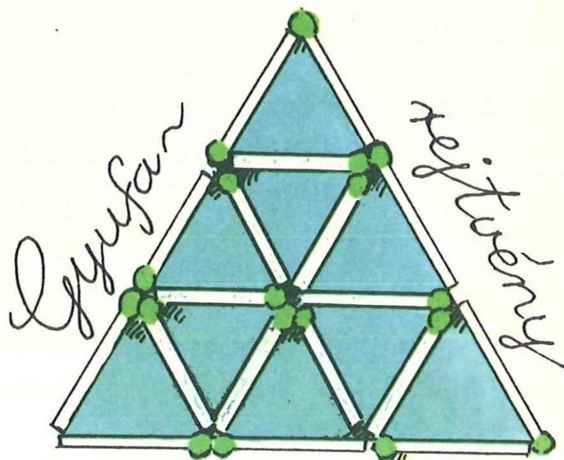
Töltögető

Négy egyliteres üvegben 6, 8, 9,5 dl folyadék van. Egy 3 deciliteres pohár segítségével úgy kell töltögetni, hogy mindegyik üvegben egyforma mennyiségű folyadék legyen. Hány deciliter lesz minden üvegben?

Gyufarejtvény

Rakd ki ezt a 9 háromszöget gyufából. 6 gyufát más helyre kell tenni, hogy csak 6 ugyanilyen háromszög maradjon.

Betűrejtvények az állatkertből

ELEFÁNT

M=F $\frac{T}{A^9}$

ORANGUTÁN

G $\frac{N}{O}$

Lóugrás

Az egyessel jelölt négyzetből kiindulva írjátok be lóugrás szerint a számokat 15-ig. Jó megfejtés esetén minden négyzetbe kerül egy szám. A megfejtést rajzold be.

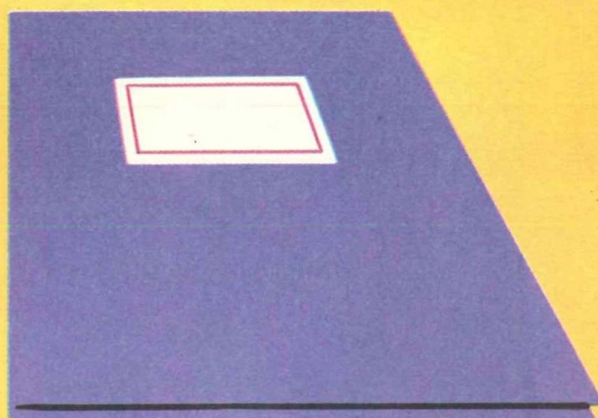
1	8	15	
14	11	2	5
7	4	9	12
10	13	6	3

Figyelem! Az öt fejtörő feladat megfejtését levélbe írjátok le és a 2-es számot (a bal felső sarokból) tegyétek a szeptemberi megfejtéshez. Beküldeni csak a novemberivel együtt kell!

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXI. évf. 8. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 82.0599 Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Békés Rozi,** a hátsó címoldal **Vida Győző** munkája

Vida Győző rajza

Ára: 5,50 Ft

Kalász Márton — Puli

Lóg a puli nyelve,
nyalint a folyóba.
Keveri a habot. Talán
horgászna alóla?

Kunkori nyelvecske,
piros csali-forma.
Bekapná az öreg harcsa,
tudom, ugrándozna.